

Cur iudex criminosis, non infamis, nequeat per exceptionem partis repelli a iudicando, bene tamen a testificando, *ib.* Dantur plures casus, in quibus criminosis emendatis admittitur pro teste etiam in causis criminalibus, 338.

Ad repellendum testem criminosis, non sufficit obijcere crimen in genere, etc. *ib.* Emendatio criminosis praesumitur, si is per penitentiam ab improbe factis abstinuit, III, 154.

Criminali in materia duae vices inducunt consuetudinem, et quando secus, III, 374.

Criminosi non possunt recipi in religione, V, 20.

Ad impedimentum criminosis requiritur insuper, quod matrimonium prius sit validum, 444. Et adulterium cum promissione factum sit vivente conjuge, *ib.* Et quidem eadem, *ib.* Utroque adultero sciente alterum esse conjugatum, 443. Debet etiam esse adulterium perfectum, *ib.* Secundum aliquos requiritur seminatio viri, *ib.* Contrarium est probabilius, per lascivos tactus non contrahitur impedimentum criminosis, *ib.* Ut contrahatur requiritur etiam, ut promissio matrimonii sit seria, *ib.* Et acceptata, *ib.* Licet non sit mutua, 446.

CRIMINALITER inquisitus et crimen confessus non potest excipere quod infamia non praecesserit, VII, 103. Criminales, seu sanguinis causas episcopi, etc., per alios tractant, 153.

CULPA et dolus apud juris peritos quid, III,

158. Culpa lata aequiparatur dolo, *ib.* Culpa aliter apud theologos, aliter apud juristas accipitur IV, 149. Alia est lata, alia levis, alia levissima, 120. Differt a casu et dolo, *ib.* Ex qua culpa teneatur commodatarius, *ib.* Ponuntur regulae generales ad cognoscendum ex qua culpa quis in quovis contractu teneatur, 121. Culpa lata an et quando aequiparatur dolo, VI, 376. Culpa ubi nulla, nulla ubi poena, 548. Culpa lata aequiparatur dolo, VII, 60. Sine culpa nemo puniendus, nisi subsit causa boni communis, 61, 97.

CULTUS publicus et privatus quid, V, 187. Quo cultu coli possint sancti ac beati, *ib.* Item cum fama sanctitatis defuncti, 189. Affertur decreta et constitutiones pontificiae circa cultum beatorum nondum canonizatorum, 187. Et circa cultum imaginum, miraculorum et revelationum defunctorum cum fama sanctitatis, 189.

CUMULATIO actionum est prohibita, et quando, II, 377. Cumulare causam possessionis et proprietatis quid, et quot modis contingat, 376. Et an utraque possit cumulari, *ib.* Nequit istud fieri in certis casibus, *ib.*

CURIA ROMANA ubinam censeatur existere, III, 555. Curialium beneficia vacant in curia, *ib.*

CUSTODIA. Custodes gregum et aliarum rerum ad quid, et ex qua culpa teneantur, IV, 229. Custodiae causa ante constitutionem an, et quomodo, et quando carcerari possit reus, VI, 76.

CUSTOS quis, et quod ejus officium, I, 525.

D

DAMNIFICANS injuste tenetur ad restitutionem, V, 307.

DAMNUM, et damnificatio quid, et quot modis fieri possit, VI, 546. Dari, vel inferri potest non tantum ex dolo, sed etiam ex culpa juridica lata, levi, aut levissima, *ib.* Damnum datum parit actionem ex lege Aquilia, ac resarcitionem, et insuper quantum interest, damnum datum non fuisse, 547. Subinde parit etiam actionem ad duplum et quadruplum, 548. Nec non actionem ex effuso, vel dejecto, *ib.* Damnum illatum qualem pariat obligationem pro utroque foro, 546. In foro externo ex quavis etiam levissima culpa juridica oritur obligatio resarciendi, *ib.* In foro interno datur, non tantum quando ex dolo, *ib.* Sed etiam quando ex culpa infertur, *ib.* Non tamen sine culpa theologica, *ib.* Nisi post sententiam iudicis, 547. Culpae theologicae incapax, sicut et adhibens diligentiam debitam in nullo foro tenetur ad resarciendum damnum, *ib.* Sicut nec qui illud jure intulit, *ib.* Litigans tenetur ad expensas litis, *ib.* Si temere litigavit, *ib.* Ob damnum casu contingens, nullus tenetur, *ib.* Dam-

num infectum quid, 491. Damnum quod quis sua culpa sentit, non intelligitur sentire, VII, 55, 180.

DARE quis potest quod non habet, alieno nomine, non suo, VII, 172.

DEBILITAS corporis in quo consistat, I, 507.

DEBILITATI qui, *ib.*

DEBITOR de fuga suspectus, an et quando possit capi, II, 267. Debitores qui juraverunt solvere usuras qualiter teneantur ad earum solutionem, III, 169. Debitum pecuniarium non extinguitur per hoc, quod creditor illud longo tempore non exigat, 245. Quid requiratur, ut quis praescribat contra debitum pecuniarium, *ib.*

Debita certa, et incerta an, et quando, et a quo minoris emi, ac vendi possint, IV, 140. Propter ecclesiae necessitatem a praelato contracta solvere tenetur successor, 309.

DEBITUM est triplex, 345.

Debiti obligatio solvitur solutione, per quemcumque fiat, VII, 176. Debitor non est in mora, si creditor solutionem oblatam non acceptaverit, 65.

Debitum conjugale petendi impedimentum

quibus modis contrahatur, V, 633. Dispensare super illo possunt episcopi, quando provenit ex voto, quod tollere possunt, *ib.* Dummodo non fiat votum cum intentione ingrediendi religionem, 634. Aut per modum mutui contractus, *ib.* Possunt etiam dispensare super eodem, proveniente ex voto castitatis perpetuae, 635. Vel incestu post matrimonium commisso, *ib.* Idem potest capitulum, *ib.* Ac etiam regulares Mendicantes, *ib.* Ad quod non indigent speciali facultate superiorum, 637. Requiritur tamen justa causa, 638.

DECANUS alio nomine appellatur archipresbyter, I, 523. Decani urbani officium quale, 524. Decani ruralis officium quale, *ib.* Ad decanatum requiritur aetas viginti quinque annorum, saltem inchoatorum, 356. Decanus vel debet actu esse presbyter, vel intra annum presbyter fieri, 482. Decani ecclesiarum cathedralium Germaniae de consuetudine habent jurisdictionem in canonicos, II, 182.

DECENDIUM concessum ad appellandum, quando incipiat currere, III, 283. Currit de momento in momentum, *ib.* Sententia non solum diffinitiva, verum et interlocutoria post decendium transit in rem judicatam, *ib.* Decendium ad appellandum concessum quando currere incipiat, 327. Non currit ignoranti se esse gravatum, *ib.* Cautela pro notario quoad hoc, 328. Decendium istud a principio est utile, sed in progressu continuum, *ib.* Iudex a quo nequit minuire terminum decem dierum ad appellandum concessum, et cur, 332.

DECENNIUM vocatur in jure longum tempus, I, 282, 283.

DECIMAE de quibus rebus, quomodo, quo tempore, et loco solvi debeant, IV, 599. Debentur de omnibus licite acquisitis, *ib.* Praediales etiam de illicite acquisitis solvi debent, *ib.* Sicut et personales, si illicite acquisitae, licite retinentur, 600. Decimae praediales solvi debent sine deductione expensarum, *ib.* Tributorum ac censuum, *ib.* Personales vero non sine deductis expensis, *ib.*, 601. Praediales statim ac fructus percipiuntur, solvi debent, *ib.* Nisi aliud habeat consuetudo, vel contractus, *ib.* Debentur saepius in anno, si saepius crescunt fructus, *ib.* Decimae expensis parochianorum ad domum parochi sunt vendendae, 602. Nisi aliud habeat consuetudo, *ib.* Parochianus non potest colligere fructus, nisi prius parochum moneat ratione decimarum, *ib.* Nolenti dare decimas parochus non potest vim inferre, nec sacramenta negare, *ib.* Decimae quibus personis solvendae sint, 616. Jure divino debentur clericis ecclesiae ministris, *ib.* Et quidem hodie jure communi parochis, *ib.*

Decimae novalium primo triennio pertinent ad parochum, VII, 43. Conceduntur eidem, cui conceditur perceptio decimarum indistinctim, 124. Decimas fraudantes clerici saeculares vel religiosi, quam poenam incurrant, 48.

Decimae praediales pertinent ad parochum loci, in quo praedia existant, IV, 617. Nisi aliud habeat consuetudo, *ib.* Parocho proprio non fit injuria, si decimae praediales alieno parocho solvantur, 618. Personales debentur parocho, a quo quis recipit divina, *ib.* Parochi habent fundatam intentionem in jure super decimis contra quemvis, *ib.* Ob quam tamen decimas alienas invadere non possunt, *ib.* Quando dividitur aliqua parochia, remanent decimae praediales apud matricem, nisi aliter ordinet episcopus, 619. Non est necesse, ut episcopus omnes decimas novae parochiae assignet, *ib.* Episcopis debetur quarta de singulis decimis, 620. Enumerantur casus in quibus episcopo debentur integrae decimae, *ib.* Etiam aliis clericis beneficiatis debentur decimae, et quando, *ib.* Secus est de non beneficiatis, 621. Solvi debent, etsi clerici sint divites, *ib.* Vel malae vitae, *ib.* A solutione decimarum quibus modis quis eximatur, et praecipue quomodo per privilegia, 608. A solutione decimarum praedialium nec per privilegium pontificium dispensari quis potest, *ib.* Si quos papa eximit, non est proprie dispensatio, vel privilegium, *ib.* Sed remissio juris divini, *ib.* Per quam hodie exempti sunt regulares a solvendis decimis novalium, hortorum, item nutrimentorum pro animalibus, *ib.* An, et quid speciale habeant Cistercienses quoad exemptionem a solvendis decimis, 609. In communicatione generali privilegiorum, non sit communicatio privilegii exemptionis a decimis, 610. Regulares tenentur probare exemptionis privilegium, *ib.* Debent dare decimas de novalibus, si ea aliis elocant, vel propriis sumptibus non colunt, 611. Quomodo exempti sint a decimis hortorum, et nutrimentorum animalium, *ib.* Privilegia exemptionis a solvendis decimis quomodo interpretanda, 612. Quando et a quibus debeantur decimae de praediis regularium, casu quo aliis colenda traduntur, 614. Privilegium eximens a decimis cessat, quando incipit esse enormiter praepudiosum ecclesiis parochialibus, 613. Quis de hoc judicare debeat, *ib.* Ulterius amittitur per non usum quadraginta annorum, *ib.* Item transactione et pacto, 614. Si fiat cum consensu legitimorum superiorum, *ib.* Compendiosa notitia de privilegiis religiosorum quoad exemptionem a decimis, *ib.* Laici per nullam consuetudinem eximi possunt a solvendis decimis, *ib.* Nisi adsit consensus papae, *ib.* Solvuntur objectiones, 615.

Decimas praescribens non censetur praescripsisse decimas novalium, III, 158.

Decimarum natura, divisio et jus, quo debentur, IV, 593. Decimae definiuntur, *ib.* Aliae sunt praediales, seu reales, aliae personales, 594. Decimae mixtae non agnoscuntur, *ib.* Praediales aliae sunt majores, aliae minutae, *ib.* Aliae pure spirituales, et ecclesiasticae, aliae laicales, *ib.* Decimae, aliae formaliter, aliae materialiter, et secundum substantiam sumptae sunt, *ib.* Materialiter sumptae debentur jure naturali, *ib.* Divino, et humano, *ib.*

Decimæ formaliter sumptæ, an solo jure humano, vel divino debeantur? convertitur, 595. Eligitur sententia quod debeantur jure divino, et probatur varie, 596. Decimæ a quibus solvendæ, 603. Ad eas tenetur quis fidelis, *ib.* Imo etiam hæretici, *ib.* Judæi, et fideles, *ib.* Etiam jure personali, 604. Infideles conversi compelli possunt ad solvendas decimas neglectas, *ib.* Clerici tenentur ad decimas bonorum patrimonialium, *ib.* Et quidem obligatione personali, 605. De redditibus beneficii non dant decimas, *ib.* Nisi Ecclesia habeat agros, aut fundos, ex quibus decimæ prius solvebantur, *ib.* Parochi etiam tenentur dare decimas, et quas, 606. Religiosi de jure communi tenentur ad decimas, *ib.* Non item pauperes in extrema necessitate, *ib.* Bene tamen in gravi, 607. Ita ut nec differre possint solutionem, quamvis solventibus iterum restituere debent clerici, *ib.* Pauperes in communi necessitate tenentur ad decimas, *ib.* In casu quo res elocatur alteri, quisnam teneatur ad decimas, *ib.* Decimas defraudantis pœna, præter peccatum contra religionem et justitiam, est excommunicatio, 597. Ac insuper gravis vindicta divina, 598.

Decimarum ac decimandi jus quibus modis acquirere possint clerici, IV, 621. Possunt acquirere privilegio, *ib.* Transactione et compositione, *ib.* Quomodo, 622. Transactio super decimis extendit se etiam ad futuras, *ib.* Clerici etiam per compromissum acquirunt decimas, *ib.* Et quando, *ib.* Item permutatione, *ib.* Et donatione, 623. Et quomodo, *ib.* Item præscriptione, *ib.* Ad quam inter præsentem requiritur decennium, vicennium inter absentes, si fiat contra laicum, vel causam non privilegiatam; quantum tempus requiratur, si fiat contra ecclesiam, vel causam piam, *ib.* Quid juris, si parochus præscribat decimas de bonis sui parochiani in alia parochia existentibus, 624. Decimas laici quomodo acquirere et percipere valeant, *ib.* Nulla ratione possunt acquirere jus decimandi, *ib.* Nisi privilegio summi pontificis, 625. Episcopi et alii ecclesiarum prælati olim poterant laici dare decimas in feudum; hodie non possunt, *ib.* Decimæ olim laicis per episcopos concessæ, licite etiam hodie ab eis retinentur, *ib.* Quivis clericus absque ulla juris solemnitate potest decimas suas elocare laicis ad tres annos, 626. Non item ultra triennium, *ib.* Laici nulla etiam immemoriali consuetudine vel præscriptione acquirere valent jus decimandi, *ib.* Qua ratione laici hodie fruuntur decimis, 627. Multum refert an laicus titulo præscriptionis, an vero jure præsumpti tituli possideat decimas, *ib.* Laicus rescians decimas absque justo titulo ab antecessoribus fuisse acquisitas, vel immemoriali tempore nondum possideri, eas dimittere debet, 628. Laici jus decimandi, quod habent, in alios transferre possunt, *ib.*

Decimarum judex in petitorio est ecclesiasticus privative, 632. Exceptis decimis laicalibus, *ib.* In possessorio, quando tam actor, quam

reus, vel saltem reus est persona ecclesiastica, ecclesiasticus judicat, 633. Si reus in possessorio est laicus, etiam laicus potest esse judex, *ib.* In quæstione facti, laico existente reo, ac in possessorio, non privative pertinet causa ad judicem laicum, sed datur locum præventioni, estque mixti fori, 634. Allegantur statuta, et concordata Bavariæ, *ib.* Decimas ad triennium, sed non ultra quivis clericus potest, 626. Decimarum actio non requirit sui nominis expressionem, 634. Tractatur de pleno, et simpliciter, 635. In causa decimarum condemnatis ad solvendas decimas non datur appellatio suspensiva, bene tamen devolutiva, *ib.* Limitatur in tribus casibus, *ib.*

DECISORIA judiciorum quæ, II, 204. Quoad hæc attenduntur consuetudines, et statuta litigantium, *ib.*

DECLARATIO legis jam ab initio censetur legi infuisse, I, 31.

Declarationes cardinalium quæ, 29. Est prohibitum in decreta concilii Trid. glossas, ullumve interpretationis genus edere, *ib.* Præter sacram congregationem cardinalium, *ib.* Declarationes cardinalium fidem non faciunt, nisi afferantur in forma authentica, *ib.* Nec tamen frustra allegantur in libris, et cur, 30. Declarationes cardinalium sacr. concil. Trid. interpretum quam vim obligandi habeant, *ib.* Quæ soleant publicari vel non, 31, 32. Recipiuntur reverenter a rota romana, *ib.* Quando sint applicabiles ad alios casus particulares, *ib.* Declarationes cardinalium obligant sine promulgatione, V, 101.

DECRETALIS epistola quæ, I, 106. Vocatur alio nomine *Rescriptum*, *ib.*

DECRETUM GRATIANI quando compilatum, 13. Ejus emendatio sub Gregorio XIII facta, *ib.* Quomodo dividatur, 14. An et quando auctoritatem vimque habeat obligandi, 15. Leges civiles in decretum Gratiani relatæ, an per hoc censeantur canonizatæ, 17. Emendationem decreti Gratiani confirmavit Gregorius XIII non vero omnia in ipso contenta, *ib.* Contenta in decreto Gratiani revocantur ad suam primævam auctoritatem, 18. Sex generatim in decreto illo continentur, et quæ, *ib.* Cur nonnulla capitula decreti Gratiani inscribantur *Palea*, 20. Decretum quid, 106. Sumitur pluribus modis, *ib.*

DECRETUM primum, seu missio in possessionem ex primo decreto, quid, II, 441. Ejus requisiti, 442. Decretum secundum, seu missio in possessionem ex secundo decreto quid, 441. Vide *Missio*. In actibus realibus non est opus secundo decreto, 441. Potest tamen impetrari ad cautelam, *ib.* In actionibus personalibus opus est secundo decreto ad acquirendam veram bonorum possessionem, *ib.* Est in arbitrio judicis, quo tempore missionem ex secundo decreto facere velit, *ib.* Potest illud præsertim ob nimiam contumaciam rei in actionibus realibus interponi ante lapsum anni, 448. Et tunc actor incipit lucrari

fructus, veluti verus possessor, *ib.* Idem fieri potest in actionibus personalibus, sed ordinarie expectatur annus, *ib.* Decreti primi effectus sunt plures, *ib.* Per illud acquirit actor custodiam et detentionem honorum, *ib.* Item indictum, *Ne vis fiat ei*, *ib.* In actionibus personalibus missus ex primo decreto in bona rei contumacis, non acquirit veram eorum possessionem, 449. Utrum in actionibus realibus id fiat, variant doctores, *ib.* Negativa est communis, *ib.* Vide infra *Missio*. Decreta sacræ congregationis de applicatione Missarum a parochis facienda, II, 211.

DEFENSOR dicitur ex parte rei, procurator ex parte actoris, II, 87.

DEFENSIO est juris naturalis, VII, 55. Defensio non relatione criminum, sed innocentia fieri debet, 80. Defensionibus pluribus, etiam contrariis uti nullus reus prohibetur, non quidem simul, sed successive proponendo, fallit si de mendacio convictus fuerit, 56. Defensiones, copiarum actorum, et advocatorum non dantur reo ante ipsius examen, VI, 78. Defensores hæreticorum qui? et quibus pœnis subiaceant, 291.

DEFINITIO omnis in jure est periculosa, et quomodo, II, 514.

DEFLOMATIO puellæ an, et quando inducat obligationem ducendi, vel dotandi defloratam, V, 322. Facta absque metu, vel importunis precibus, et fraude, nec ad ducendum, nec ad dotandum obligat in foro interno, *ib.* Qui dolo, vi, ac gravi metu injuste incusso virginem etiam absque spe matrimonii ad copulam inducit, eam ducere, vel dotare tenetur, 223. Ad idem tenetur, qui importunis precibus aut blanditiis copulam obtinet, *ib.* Si præsertim preces fiunt a superiore, 324. Si puella nullum damnum patitur, deflorans in foro interno ante sententiam judicis ad nihil tenetur, *ib.* Bene tamen post sententiam judicis, *ib.* Si delictum occultum ipse deflorator propalat, tenetur ad restitutionem damni inde secuti, etsi puella ad copulam libere consenserit, *ib.* Qui vi, metu, dolo, importunis precibus obtinet copulam ab aliqua, quæ virgo amplius non est, nec communiter pro tali habetur, ordinarie ad nihil tenetur, 325. Idem est de puellis malæ famæ, et vitæ, *ib.* Et quid de ancillis, et famulabus cauponum, *ib.* Puellæ statu tantum, non item vita et moribus vili, æque ac alii satisfieri debet, *ib.* Etiam corruptæ, si revera detrimentum injuste patitur, *ib.* Seducens vi, fraude, metu, aut importunis precibus prius jam corruptam, communiter tamen putatam virginem, tenetur eam ducere, vel dotare, *ib.* In foro externo quævis præsumitur virgo, 326. Et seducta, *ib.* Hinc puellæ in dicto foro habent favorabilem causam, *ib.* Absque promissione matrimonii seducens puellam, non tenetur eam simul ducere et dotare, sed sufficit alterutrum, *ib.* Si tamen parentes, aut seducta, matrimonium recusent, tenetur eam absolute dotare, 327. Dos restituenda seductæ quomodo in foro externo regulatur, et

mensuretur, *ib.* Vide etiam *Dotare* an, et quomodo teneatur deflorans, vel seducens puellam? DEFORMITAS corporis, et deformes qui, I, 507.

DEGERE EXTRA CLAUSTRA qui religiosi censeantur, II, 18.

DELEGARI generatim possunt omnes causæ quæ ad jurisdictionem delegantis pertinent, I, 554. Nisi specialiter sint exceptæ, *ib.* Aut in eis fuerit electa industria personæ, *ib.* Delegari an possint causæ meri, et mixti imperii, 555. Etiam ea quæ sunt potestatis ordinis delegari valent, dummodo is cui fit delegatio, habeat ordinem competentem, 556. Delegatio personalis finitur morte delegati, 563. Secus dicendum in delegatione reali, *ib.* In dubio an censeatur esse delegatio personalis, vel realis, 564. Delegationem quis possit revocare, 565. Revocatio factæ delegationis non antea sortitur effectum, donec sit delegato intimata, 566. Nisi princeps aliud expresse declarat, *ib.* Vel præjudicium tertio sequatur, 567. Delegatus papæ est major quolibet ordinario quoad causam sibi commissam, 543. Potest et totam causam, et partem ejus subdelegare, 554. Notabilis differentia inter hunc duplicem subdelegandi modum, *ib.* Delegatus, seu datus per litteras invalidas, habet potestatem cognoscendi in dubio, an ipse sit judex, necne, 565. An talis de consensu partium possit in causa procedere, *ib.*

DELEGATUS an possit revocare sententiam suam, III, 270. Delegatus ubi sedere possit pro tribunali, seu jus dicere, 274. Delegatus papæ, vel aliorum, an possit exequi suam sententiam, 293. A subdelegato, an appelletur ad delegatum subdelegantem, vel ad primum delegantem, 343. Delegatus an possit reformare sententiam suam de jure nullam, 308.

Delegatus ad formandum processum criminalem quis, et quomodo fieri possit apud regulares, VI, 61. Quid ante omnia facere debeat delegatus, *ib.* Et an præcedat in conventu superiore localem, 62.

DELEGARE potestatem conferendi beneficium vacaturum collator ordinarius non potest, IV, 43. Bene vero beneficium vacans, 44. Jus præsentandi ad beneficium vacaturum non potest delegari potestas, 43.

DELIBERANDI jus quid, et cui competat, IV, 492.

DELICTUM prælati non debet in monasterii detrimentum redundare, I, 103.

Delictum in confinio duorum territoriorum commissum, a quo iudice puniri possit, II, 216. Ratione delicti sortitur quis forum, et qualiter, *ib.* Vide *Judex delicti*. Unum delictum plures personas tangens unicuique attribuitur in solidum, 217.

Delicta non debent manere impunita, VI, 462.

Delicta non debent manere impunita, VII, 74, 76, 123. Delicta atrociora severius sunt trac-

tanda, 116. Delictum personæ non debet in detrimentum Ecclesiæ redundare, 168.

DENUNTIATIONES MATRIMONIALES quid, V, 394. Datur gravis obligatio præmittendi eas matrimonio, *ib.* Tribus diebus festivis continuis, et quomodo, *ib.*, 393. Debent fieri in utraque parochia sponsorum, *ib.* Alia denuntiatione in loco parochiæ, 396. Quandoam fieri debeant in loco nativitatis, 397. Denuntiationes non requiruntur ad valorem, *ib.* Denuntiationes dispensando remittere potest episcopus, 398. Ex justa causa quis possit, *ib.* Enumerantur justæ causæ circa hoc, *ib.* Ante dispensationem debet cognoscere de causa, 399. Nomine ordinarii venit etiam vicarius generalis, *ib.* Potest ordinarius cum utroque dispensare, etsi unus sit alterius diœcesis, 400. Parochi non possunt dispensare in denuntiationibus matrimonialibus, *ib.* Bene vero declarare, eas non obligare, *ib.* In denuntiationibus an teneatur episcopus dispensare, 401. Postquam denuntiationes factæ sunt, tenentur sponsi post quatuor menses contrahere, vel novas denuntiationes procurare, 402. Tenetur etiam quivis revelare impedimentum, quod inter spon- sos vigere scit, *ib.* Denuntiationes omittentium poenæ, *ib.* Etiam ex parte parochi, 403.

DENUNTIATIO quid, et quotuplex, VI, 9. Denuntiatio canonica quid, 23. Ad eam quinam teneantur, *ib.* Denuntiatio civilis quid, et cuius affectus, *ib.* Denuntiatio evangelica quid? et quænam requirantur ad eam, 10. Prærequiritur ad eam monitio, seu correctio fraterna, *ib.* Et quidem jure divino, *ib.* Nisi crimen jam sit notorium, 11. Vel vergat in præjudicium communitatis, vel tertii, monitione non avertendum, *ib.* Vel si monitio nihil profutura videtur, *ib.* Vel momenti præjudiciosa, 12. In religionibus, præsertim nostra, ordinariè loquendo, ad denuntian- dum nulla prærequiritur monitio, vel correctio fraterna, *ib.* Denuntiatio evangelica vocatur etiam fraterna, paterna, 10. Denuntiare evangelice quivis potest, 14. Et quidem quodvis peccatum occultum, nemini nocivum, *ib.* Denuntianti evangelice tenetur iudex se accommodare, 13. Nisi crimen jam sit notorium, *ib.* Vel nocivum communitati, aut tertio, *ib.* Denuntiare evange- liche quivis tenetur, *ib.* Nisi adsit causa excusans, *ib.* Denuntiatio judicialis quid, et quotuplex, *ib.* Alia est publica, alia privata, alia criminalis, *ib.* Quomodo fieri debet? et quæ requirantur ad eam, 16. Denuntiator judicialis tenetur denomi- nare testes, et mediâ probationis suggerere, 17. Non item probare delictum, *ib.* Et ad denuntia- tionem judicialem non requiritur prævia correc- tio evangelica, *ib.* An prærequiratur monitio, 19. Denuntiationem judicialem facere an et quando quis teneatur, *ib.* Debet denuntiare delictum communitati, vel tertio præjudiciosum, *ib.* Nisi spes certa appareat, damnum sola correctione fraterna averti posse, *ib.* Si delictum communi- tati, vel tertio præjudiciosum probari nequit,

nemo tenetur illud judicialiter denuntiare, *ib.* Bene vero monere iudicem, ut invigilet, et in- quirat, *ib.* Delicta notoria, et manifesta debent denuntari, 20. Etiam subinde occulta, nemini præjudiciosa, *ib.* Deductio practica, quod sæpe fieri debeat denuntiatio judicialis, præsertim in religionibus, ubi iudex tenetur ex officio inquirere de delictis manifestis, 21. Denuntiationem judicialem facere quis possit et teneatur? Et quando excusetur ab ea, compendiosa notitia, *ib.* Denuntiationis judicialis respectu iudicis effectus quinam, 22. Ea rite facta debet iudex instituere processum, *ib.* Et custodiæ causa carcerare de- nuntiatum, si suspectus sit de fuga, vel ne subornet testes, *ib.* Quæ carceratio apud nos debet fieri cum concilio peritorum in conventu, 23. Denuntiationis judicialis effectus respectu denun- tiati quinam, *ib.*

Denuntiatum judicialiter pendente denuntia- tione non potest promoveri ad dignitates, vel ordines, nec potest esse testis, vel accusator, etc., *ib.* Nisi crimen sit leve, 24. Vel manifeste appareat eam fieri ex calumnia, *ib.* Vel contra formam debitam, *ib.* Aut tantum civiliter, *ib.* Vel post lapsum unius anni, *ib.* Denuntiatum non impedit administrationem, et jurisdictionem of- ficii, vel dignitatis prius habitæ, *ib.* Nec facit ineligibilem, *ib.* Nisi infamia præcesserit, *ib.* De- nuntiatum judicialiter tenetur sub peccato mor- tali fateri veritatem legitime interrogatus, 25. Confessus vel convictus condemnatur ad poenam ordinariam, *ib.* Vel extraordinariam, *ib.* Denun- tiator evangelicus potest esse testis in processu, sicut etiam denuntiator judicialis ex officio, 39. Non item denuntiator judicialis voluntarius, *ib.* Bene vero denuntiator necessarius, *ib.* Deductio practica ad propositum, *ib.* Denuntiator, vel ac- cusator criminalis in probatione deficiens præsumitur calumniator, subjacet poenis, et quibus, 125.

DEPOPULATOR agrorum quis sit? et quando careat asylo, V, 238.

DEPOSITARIUS tenetur de dolo, et culpa lata, non item levi, IV, 127. Nisi fuerit conventum, *ib.* Vel quis se ipsum deposito obtulerit, *ib.* Aut mercedem receperit, *ib.* Vel sit in mora, *ib.* Con- ventio, ne dolo præstetur de futuro, est nulla, *ib.* Valida de præterito, 128. An teneatur potius sal- vare res depositas, quam proprias, 129. Quid si propriæ, vel alienæ sint pretiosæ, *ib.*

DEPOSITIO simplex, seu verbalis quid? cuius effectus? et ob quæ crimina contrahatur, VI, 532. Subinde tantum ex parte imponitur, *ib.* Depo- nendus ab officio, deponitur etiam a beneficio, *ib.* Sed non e contra, *ib.* Deposito in jure absolute prolata indicat depositionem verbalem totalem ab omni munere clericali, *ib.* Beneficio et officio, *ib.* Deposito quomodo differat a privatione bene- ficii et suspensione, *ib.* Deposito verbalis ex na- tura sua est perpetua, 533. Circa quam nihilominus certis in casibus dispensare potest epis-

copus, *ib.* Ob quæ crimina quis incurrat poenam depositionis, *ib.* Deposito realis, vel degradatio, quid? et ob quæ crimina imponatur, *ib.* Ad eam semper requiritur sententia iudicis, *ib.* Et per illam, non item per verbalem amittitur privi- legium fori, et canonis, *ib.* Secundum aliquos imponitur ob quodvis crimen, ultimum suppli- cium secum trahens, 534. Rejicitur hæc opinio, *ib.* Et concluditur, eam ob sola crimina in jure ex- pressa incurri, *ib.* Allegantur hæc crimina, *ib.*

Deposito tam verbalis, seu simplex, quam reali, seu degradatio, a quibus, et quomodo fieri pos- sit, ac debeat, VI, 534. Simplex fieri potest ab epis- copo, et vacante Sede a capitulo, ac utriusque vicario generali ex speciali mandato, *ib.* Realis vero, seu degradatio a solo episcopo, *ib.* Utraque fieri debet assistente certo numero prælatorum, et quorum, 535. Qui non tantum consultivum, sed etiam decisivum votum habent, *ib.* Ita ut unanimis eorum consensus requiratur, *ib.* Modus et forma, quæ in degradatione reali servari de- bet, *ib.* Dum degradatus traditur curiæ sæculari, debet præmitti intercessio seria contra poenam mortis, eam tamen omittens non est irregularis, 536. Differentia inter depositionem simplicem, et degradationem, *ib.* Dum degradatus traditur curiæ sæculari, non potest iudex laicus petere, et examinare processum episcopi, non sit rite factus, 537. Nec instituere novum processum, si delictum est mere ecclesiasticum, *ib.* Bene vero si est mixti fori, *ib.*

DEPOSITUM quid et quotuplex, IV, 124. Judi- ciale vocatur etiam sequestrum sive sequestra- tio, *ib.* Deposito privatum quid, *ib.* Et quotu- plex, *ib.* Obligationes depositarii, 123. Tenetur ea diligentia illud custodire, qua proprias res, *ib.* Nec potest uti re deposita, *ib.* Sine consensu de- ponentis, *ib.* Tenetur eam reposcenti sine mora restituere, *ib.* Etiam ante tempus statutum, *ib.* Contra depositum, non admittitur compensatio, vel deductio, 126. Etsi aliter fuerit conventum, *ib.* Quid in foro conscientiæ, *ib.* Enarrantur casus in quibus depositum non statim est restituendum, *ib.* Qualiter probetur depositum casu deperiisse, 130. Quid si notorie constet de casu fortuito, *ib.* Ec- clesia, vel monasterium, an teneantur ex depo- sito penes rectorem, 131. Præsertim, si capitu- lum consensit, *ib.* Aut res deposita in utilitatem Ecclesiæ fuerit conversa, *ib.* Actio ex deposito quæ oriatur, *ib.*

DEROGATIO legis quid, et quomodo differat ab abrogatione, et irritatione legis, I, 202.

DESTITUTIO testamenti quid, et quomodo fiat, IV, 535.

DETERIORATIO rei emphyteuticæ, an et quando privet emphyteusi, IV, 241.

DETRUSIONIS in monasterium poena hodie mutata est ad triremes, vel perpetuos carceres, VI, 438.

DEUS est unus, verus et æternus, etc., I, 75. Homines in sacra Scriptura quandoque vocantur

dii, et quomodo, *ib.* Diabolus vocatur deus hujus sæculi, quomodo, 77. Prioritas originis in divinis quid importet, *ib.* Deus est creator omnium visi- bilium, et invisibilium, *ib.* Quomodo creaverit omnia simul, *ib.* Deus dicitur pro nobis passus, crucifixus, mortuus, etc., 81. Idque ob commu- nicationem idiomatum, et cur, 82.

DEVOLUTIONIS jure quomodo conferantur beneficia, III, 492.

DIABOLUS vocatur Deus hujus sæculi, I, 77. Diaboli lapsus ostenditur, *ib.* Diaboli non sunt ex natura sua mali, sed a Deo creati boni, 78. Cur solius hominis lapsi, non item diaboli, sunt ange- lorum peccantium redemptio facta fuerit, *ib.*

DIACONISSÆ quæ, I, 443.

DICTA testium benigne sunt interpretanda, ne perjurii reatu notentur, III, 30. Dictum unius facile sequitur multitudo, 37.

DICTIO, vel *circa*, quantum temporis importet, I, 406. Dictio A quando stet exclusive, vel in- clusive, 408. Dictio quælibet in lege debet ali- quid operari, V, 108.

DIES more Romano a media nocte incipit, II, 313. Dies naturalis et artificialis quando in- cipiatur, *ib.* Dies festi quando incipere debeant, *ib.* Præceptum de observandis diebus festis datur, 312. Vide *Feria*. Dies tota cedit citato, 426. Dies cœpta, quando habeatur pro completa, V, 24. Dies interpellat pro homine, IV, 341.

Diei festivi nomine, quo possunt conferri or- dines minores, ac virtute privilegiorum etiam majoris, an comprehendatur festum duplex, I, 444. Notabilis declaratio sacre Congregationis quoad hoc, 443. Dies festos ab ordinariis præ- ceptos tenentur regulares etiam exempti servare, et qua ratione, II, 20.

DIETA quid, III, 556, V, 164.

DIFFAMATIONIS iudicium. Vide infra *Lex diffamari*.

DIFFICILIA non reputantur inter impossi- bilia, VII, 32.

DIFFINITOR in ordine fratrum minorum, qui non vult convenire in diffinitorio, est privatus officio suo, neque fit subrogatio alterius patris, I, 352.

DIGNITAS quid, III, 470. Dignitates majores et principales, quæ vi concordatorum Germaniæ reservantur Papæ, quæ, III, 592. Dignitas, et honor sunt præmium virtutis, 182.

DIGNUS et dignior respectu beneficii ecclesias- tici qui, I, 359. Major dignitas eligendi unde men- suranda, *ib.* Non nisi digni eligendi sunt ad præ- laturas, et beneficia ecclesiastica, *ib.* Peccant mor- taliter, qui nisi quos digniores, et Ecclesiæ magis utiles judicaverint, ad Ecclesias promovent, *ib.* At procedit istud non solum in episcopis, sed etiam in habentibus jurisdictionem quasi epis- copalem, 360. Imo et in removendis ad Ecclesias parochiales, *ib.* Saltem quando promovetur quis ad beneficium omisso notabiliter digniori, secus, si excessus sit modicus, 361. Et quid dicendum